

OBVESTILA

REPUBLIŠKE MATIČNE KNJIŽNICE

Ljubljana, junija 1969

št.3

S E Z N A M

literature za pripravo na strokovne izpite za
priznanje kvalifikacij iz bibliotekarske stroke

I. SPLOŠNI DEL STROKOVNEGA IZPITA

1) Družbena in politična ureditev

Ustava SFRJ. (Uradni list SFRJ, št.14/1963)

Ustavni zakon o izvedbi ustave. (Uradni list SFRJ, št.
14/1963)

Ustavni amandmaji (I-VI). (Uradni list SFRJ, št. 18/1967)

Ustavni zakon za izvedbo ustavnih amandmajev VIII in XVI.
(Uradni list SFRJ št. 55/1968)

Zakon o volitvah zveznih poslancev. (Uradni list, št.
3/1969)

Ustava SR Slovenije. (Uradni list SRS, št. 10/1963)

Ustavni amandmaji (I-V). (Uradni list SRS, št. 16/1967)

Ustavni amandmaji (VI do XXIV). Uradni list SRS, št.5/1969)

Ustavni zakon za izvedbo ustavnih amandmajev VI, VII,
XVII in XVIII. (Uradni list SRS, št. 5/1969)

Zakon o volitvah odbornikov občinskih skupščin. (Uradni
list SRS, št. 5/1969)

Zakon o volitvah poslancev Skupščine SRS. (Uradni list
SRS, št. 5/1969)

Zakon o narodni obrambi. (Uradni list SFRJ, št. 8/1969)

Zakon o vojaški obveznosti. (Uradni list SFRJ, št.8/1969)

Priročnik za izobraževanje kadrov. Ljubljana, 1966.

(uporabljen le glede splošnega in zgodovinskega uvoda

in poglavje o državni in politični ureditvi Jugoslavije)
Zbirka saveznih propisa. Uradni list SFRJ, zv.83. (tekst
zvezne ustave je v tej zbirki ponatisnjen s pripombami
in spremembami pri vsakem členu)

Ustava SFRJ. Ustava SRS. Ljubljana 1963

Zvezni in republiški ustavni amandmaji (z opombami, kot
dodatek k zvezni in republiški ustavi). Ljubljana 1967

2) Upravljanje v družbenih službah

Ustava SFRJ. (Uradni list SFRJ, št. 14/1963)

Ustava SRS. (Uradni list SRS, št. 10/1963)

Temeljni zakon o volitvah delavskih svetov in drugih
organov upravljanja v delovnih organizacijah. (Uradni
list SFRJ, št. 15/1964, 32/1967)

Zakon o samoupravljanju delovnih ljudi v upravnih orga-
nih v SR Sloveniji. (Uradni list SRS, št. 20/1965)

Splošni zakon o samoupravljanju delovnih ljudi v uprav-
nih organih. (Uradni list SFRJ, št. 46/1964)

Priročnik za izobraževanje kadrov. Ljubljana 1966 (po-
glavje: "Družbeno-gospodarska ureditev", stran 91, zlasti
strani 103 do 110)

Ivančević D. - Z. Branković: Priručnik za stručne ispite.
Zagreb 1968. (II. poglavje: "Samoupravljanje ...", stran
87)

3) Delovna razmerja

Temeljni zakon o delovnih razmerjih (prečiščeno besedilo).
(Uradni list SFRJ, št. 43/1966, št. 26/1968)

Priročnik za izobraževanje kadrov. Ljubljana 1966.

(poglavja: "Medsebojna delovna razmerja", stran 241 in
"Odgovornost delavca delovni skupnosti", stran 279)

4) Socialno zavarovanje

Zakon o zdravstvenem zavarovanju. (Uradni list FLRJ,
št. 22/1962, Uradni list SFRJ, št. 15/1965, 29/1966,
52/1966. 23/1967)

Temeljni zakon o invalidskem zavarovanju. (Uradni list SFRJ, št. 10/1965, 14/1966, 1/1967, 23/1967)

Temeljni zakon o pokojninskem zavarovanju. (Uradni list SFRJ, št. 51/1964, 14/1966, 1/1967, 17/1968, 32/1968, 55/1968)

Temeljni zakon o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja. (Uradni list SFRJ, št. 24/1965)

Priročnik za izobraževanje kadrov. Ljubljana 1966. (poglavje: "Socialno zavarovanje", stran 181)

Ivančević D. - Z. Branković: Priručnik za stručne ispite. Zagreb 1968. (poglavje: "Osnovno poznavanje socijalnog osiguranja, stran 135)

5) Pisarniško poslovanje

Priročnik za izobraževanje kadrov. Ljubljana 1966 (poglavje: "Pisarniško poslovanje", stran 307)

II. POSEBNI DEL STROKOVNEGA IZPITA

A. Knjižničarski manipulant

1) Osnovno poznavanje knjižničarskega poslovanja

Slajpah M.: Ljudske knjižnice. Ljubljana 1961. Poglavja 1 (str. 11-12), 4 (str. 23), 6-12, 14, 15 (str. 120-123), (131-135), 16-18, 24-25.

Abecedni imenski katalog. Nova izdaja. Ljubljana 1967. Členi 1, 5, 10-14, 17-18, 23, 25, 31-33, 36-38, 41-42, 45, 47-49, 60-61, 67, 73, 81, 84, 108, 124, 126, 129-130, 132-133, 135, 139, 142, 147, 181, 185-186, 196-197, 209, 234, 238, 263, 267; strani 149-151.

2) Osnovno poznavanje zaščite knjižničnega gradiva

Gspan, A.: Konserviranje in restavriranje bibliotečnega gradiva. Druga popravljena in izpopolnjena izdaja. Ljubljana 1966.

B. Knjižničar in višji knjižničar

1) Osnovno poznavanje zgodovine knjige in knjižnic s posebnim poudarkom na Jugoslaviji

a) Knjižničar

Bohinec V.: Zgodovina knjige, knjižnic in tiska. Ljubljana 1957. Enciklopedija Jugoslavije. Zv.1. Zagreb 1955. (Geslo Biblioteke, poglavje Biblioteke u novoj Jugoslaviji, str. 535-545).

Gerlanc B.: Slovenske ljudske knjižnice. Ljubljana 1955.

Pirjevec A.: Knjižnice in knjižničarsko delo. V Celju 1940 (Znanstvena knjižnica 12.)

b) Višji knjižničar

Bohinec V.: Zgodovina knjige, knjižnic in tiska. Ljubljana 1957. Enciklopedija Jugoslavije. Zv. 1. Zagreb 1955.

(geslo biblioteke u novoj Jugoslaviji, str. 519-545)

Gerlanc B.: Slovenske ljudske knjižnice. Ljubljana 1955.

Jurić Š.: Pregled povijesti knjižnica sa kratkim prikazom razvoja pisma i knjige. Zagreb 1956.

Kulundžić Z.: Zgodovina knjige. Ljubljana 1967.

Pirjevec A.: Knjižnice in knjižničarsko delo. V Celju 1940 (Znanstvena knjižnica 12.)

Stanojević S.: Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka. Sv. 1. Zagreb 1929. (geslo Biblioteke, str. 194-200).

2) Splošna organizacija knjižničarstva in predpisi o knjižnicah

Berčič B.: Nekaj misli o specialnih znanstvenih in strokovnih knjižnicah. Knjižnica, III/1959, str. 12-18.

Bohanec F.: Knjižne police za otroke. Ljubljana 1958.

Deset godina Bibliografskog instituta FNRJ. 1948-1958.

(Beograd 1958.)

Odredba o centralnem katalogu tujih knjig in časopisov. (Uradni list FLRJ, št. 9/1952).

(Uradni list SRJ št. 11/1965).

(Novak V. - M. Šlajpah): Navodila za poslovanje strokovnih knjižnic. Ljubljana 1962. Del 1.

Navodilo o izposojanju knjig med knjižnicami v Ljudski republiki Sloveniji. (Uradni list LRS, št. 15/1962).

Odlok o obveznem pošiljanju tiskov študijskim knjižnicam (Uradni list LRS št. 33/1960).

Pirjevec A.: Knjižnice in knjižničarsko delo. V Celju 1940. (Znanstvena knjižnica 12).

Pivec-Stelè M. - Berčič - A. Korže-Strajnar: Organizacija slovenskih bibliotekarjev. 1931-1947-1967. Knjižnica. XI/1967, str. 5-42.

Pravilnik o sestavi in vodenju registra knjižnic. (Uradni list LRS, št. 15/1962).

Rupel M.: Posebne naloge narodnih knjižnic in njih pomen za znanstveno delo. Knjižnica, II/1959, str. 5-12.

Rupel M.: Republiška matična knjižnica. Knjižnica, VI/1962, str. 103-114.

Šlajpah M.: Knjižnična mreža v Sloveniji. Sodobnost, XV/1967, št. 7, str. 761-768.

Šlajpah M.: Ljudske knjižnice. Ljubljana 1961.

Šlajpah M.: Organizacija knjižnic. (V: Gradivo osnovnega tečaja dokumentacije in informacije. 2. dop. izdaja. Ljubljana 1965. Str. 108-115.)

Šlajpah M.: Poslovanje specialnih knjižnic. (V: Gradivo osnovnega tečaja dokumentacije in informacije. 2. dop. izdaja. Ljubljana 1965. Str. 116-122.)

Šlajpah M.: Študij bibliotekarstva v Sloveniji. Knjižnica VIII/1964, str. 95-102.

Temeljni zakon o pošiljanju tiskov določenim zavodom. (Uradni list SFRJ, št. 15/1965)

Uredba o obveznem pošiljanju tiskov. (Uradni list FLRJ, št. 27/1953).

Zakon o Jugoslovanskem bibliografskem inštitutu. (Uradni list FLRJ, št. 47/1960).

Zakon o knjižnicah. (Uradni list LRS, št. 26/1961)

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o knjižnicah. (Uradni list SRS št. 11/1965).

3) Notranja organizacija in delo knjižnic

Pirjevec A.: Knjižnice in knjižničarsko delo. V Celju 1940. (Znanstvena knjižnica. 12.)

(Novak V. - M. Šlajpah): Navodila za poslovanje strokovnih knjižnic. Del 1. Ljubljana 1962.

Šlajpah M.: Ljudske knjižnice. Ljubljana 1961.

Verona E.: Abecedni katalog u teoriji i praksi. Zagreb 1966.

Abecedni imenski katalog. Nova izdaja. Ljubljana 1967.

Univerzalna decimalna klasifikacija. Slovenska skrajšana izdaja. Ljubljana 1967.

4) Bibliografija

Logar J.: Bibliografija. Ljubljana 1965.

Članki in razprave s področja bibliografije, objavljeni v Knjižnici, glasilu Društva bibliotekarjev Slovenije (npr.: S. Ledinek: Dokumentacija in knjižničarstvo, V/1961; J. Munda: Pregled nacionalne bibliografije v Jugoslaviji po osvoboditvi, V/1961; J. Logar: Problematika dela za slovensko retrospektivno bibliografijo, VI/1962; Obistoletnici splošne tekoče bibliografije pri Slovencih, XII/1968; v istem glasilu tudi poročila o novih bibliografijah doma in po svetu).

Članki s področja bibliografije v Enciklopediji Jugoslavije (npr.: Bibliografija, I. knj. str. 504-519; Bibliografija, I. knj. str. 570 do 575; Autobiografija, I. knj. str. 238-242, itd.).

5) Informativna služba in uporabljanje knjižničnega gradiva

Vrančič R.: Uporaba knjižnega gradiva in informacijska služba v knjižnicah. (Zapiski predavanj). Ljubljana 1969.

Članki in razprave s področja informativne službe in uporabljanja knjižničnega gradiva, objavljeni v Knjižnici, glasilu Društva bibliotekarjev Slovenije

Dopolnilna literatura:

Camerani V.: L'uso pubblico delle biblioteche. Milano 1939.

Collinson R.L.: Library assistance to readers. London 1950.

Foskett D.J.: Information service in libraries. London 1958.

6) Zaščita knjižničnega gradiva

Glej pri točki II - A/2.

C. Bibliotekar,

1) Zgodovina knjige in pisave z osnovami paleografije

Bohinec V.: Zgodovina knjige, knjižnic in tiska. Ljubljana 1957.

Čremošnik G.: Paleografija. Ljubljana 1950.

Degering H.: Die Schrift. Tübingen 1952 (kot slikovno gradivo k paleografiji).

Enciklopedija Jugoslavije. Zv.1, Zagreb 1955; Geslo Biblioteke, str. 519-550. In (pregledno) geslo Arhivi, str. 183-202.

Enciklopedija Jugoslavije, knj. 2, Zagreb 1956, geslo Ćirilica, str. 626-632.

Enciklopedija Jugoslavije, knj. 3, Zagreb 1958, geslo Glagoljica, str.426-468.

Gerlanc B.: Slovenske ljudske knjižnice. Ljubljana 1955.

Grolier E. de: Histoire du livre. Paris 1954. (Que sais-je?. 620.)

Hessel A.: Geschichte der Bibliotheken. Göttingen 1925.-

To delo lahko nadomestita deli E. Groliera in delo:

Masson A., P.Salvan: Les bibliothèques. Paris 1961.

(Que sais-je?.944.)

ali delo:

Johnson E.D.: Communication. A concise introduction to the history the alphabet, writing, printing, books and libraries. New York 1955.

Jurić Š.: Pregled povijesti knjižnica sa kratkim prikazom razvoja pisma i knjige. Zagreb 1956.

Kulundžić Z.: Zgodovina knjige. Ljubljana 1967.

Pirjevec A.: Knjižnice in knjižničarsko delo. V Celju 1940. (Znanstvena knjižnica 12.)

Rojnić M.: O naučnim bibliotekama. V zborniku: Prvi kongres bibliotekara FNRJ. Beograd 1950.

Stanojević S.: Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka. Sv. 1. Zagreb 1929. (geslo Biblioteke, str. 194-200).

2) Zgodovina knjižnic

Glej pri točki II - C/1.

3) Splošna organizacija knjižničarstva in predpisi o knjižnicah

Glej pri točki II - B/2.

4) Notranja organizacija in delo knjižnic

Pirjevec A.: Knjižnice in knjižničarsko delo. V Celju 1940. (Znanstvena knjižnica. 12.)

(Novak V. - M. Šlajpah): Navodilo za poslovanje strokovnih knjižnic. Del 1. Ljubljana 1962.

Šlajpah M.: Ljudske knjižnice. Ljubljana 1961.

Verona E.: Abecedni katalog u teoriji i praksi. Zagreb 1966.

Abecedni imenski katalog. Nova izdaja. Ljubljana 1967.

Univerzalna decimalna klasifikacija. Slovenska skrajšana izdaja. Ljubljana 1967.

5) Bibliografija

Glej pri točki II - B/4.

6) Informativna služba in uporabljanje knjižničnega gradiva

Glej pri točki II - B/5.

7) Zaščita in restavriranje knjižničnega gradiva

Glej pri točki II - A/2.

KAKO RAVNAMO Z LISTKI CENTRALNE
KATALOGIZACIJE

Centralna katalogizacija izdelava za vsako publikacijo samo glavni vpis, ki mu na spodnjem delu listka doda razvid potrebnih dodatnih vpisov. V tem razvidu so značnice navedene v obliki, v kakršni naj bodo uporabljene na dodatnih vpisih.

Če ima knjižnica naročenih več izvodov listkov centralne katalogizacije, bo za dodatne vpise uporabila listke, ki jim bo zgoraj natipkala značnico dodatnega vpisa.

Listek 442/69 se npr. začne:

GILBRETH Frank Bunker
Frank B. Gilbreth - Ernestine Gilbreth Carey:
Na ducat ceneje.

Spodaj je navedena značnica dodatnega vpisa:

1. Carey Ernestine Moller.

Dodatni vpis se bo torej začel takole:

CAREY Ernestine Moller
: GILBRETH Frank Bunker
Frank B. Gilbreth - Ernestine Gilbreth
Carey: Na ducat ceneje.

Listek 196-68 se začne:

OLJNA peč. Kurjenje z oljem v gospodinjstvu.
(Prir. Albert Struna.)

Spodaj je navedena značnica dodatnega vpisa:

1. Struna Albert.

Dodatni vpis se bo torej začel takole:

STRUNA Albert.
: OLJNA peč. Kurjenje z oljem v gospodinjstvu.
(Prir. Albert Struna.)

Listek 137/69 se začne:

ČERNE Jože
Letni pregled notranje trgovine 1967 (:in nekateri podatki za leto 1966:). (Sest.: Jože Černe.)

Značnica dodatnega vpisa je spodaj označena takole:

1. Nasl.

To pomeni, da je treba napraviti dodatni vpis na stvarni naslov, ki pa ga ne bomo tipkali v celoti, marveč samo prvo besedo (iztočnico), ki jo bomo spodaj v opisu podčrtali. Torej:

LETNI

: CERNE Jože

Letni pregled notranje trgovine 1967 (:in nekateri podatki za leto 1966:). (Sest.: Jože Cerne.)

Če je knjižnica naročena na en sam izvod listkov centralne katalogizacije, bo morala dodatne vpise tipkati (po navodilih AIK, nova izd., Ljubljana 1967). Za zgoraj navedene primere bodo dodatni vpisi v tem primeru takšni:

CAREY Ernestine Moller

: GILBRETH Frank Bunker

Na ducat ceneje. 1969.

STRUNA Albert

/prir./

: OLJNA peč. 1968.

LETNI pregled notranje trgovine 1967 (:in nekateri podatki za leto 1966:). 1968.

: ČERNE Jože

Ko so narejeni dodatni vpisi, je dolžnost katalogizatorja, da ugotovi, če so potrebne kazalke. (Kazalke delamo le v primeru, če jih v katalogu še nimamo).

V ta namen katalogizator najprej pogleda, če je razlika med obliko avtorjevega imena v značnici in v opisu. Tak primer imamo npr. na listku 145-68, ki se začne takole:

DOSTOEVSKIJ Fedor Mihajlovič

Fjodor M. Dostojevski: Bratje Karamazovi.

Potrebna je kazalka:

DOSTOJEVSKI Fjodor M.
: DOSTOEVSKIJ Fedor Mihajlovič

Prav tako bodo potrebne kazalke pri psevdonimih. Kazalko bo treba napraviti tako v primeru, ko uporabimo za značnico pravo ime, kakor pri listku 345/69:

DRESSER Davis
Brett Halliday /ps./: Nevarna priča.

kakor tudi v primeru, ko v značnici psevdonim ohranimo in je razrešen v bibliografski opombi, npr. pri listku 353/69:

HAMSUN Knut
Knut Hamsun: Blagoslov zemlje.

kjer najdemo bibliografsko opombo:

Knut Hamsun /ps./ = Knut Pedersen

Kazalki se bosta torej glasili:

HALLIDAY Bret
: DRESSER Davis

PEDERSEN Knut
: HAMSUN Knut

S tem je katalogizatorjevo delo opravljeno in lahko listke uvrsti v katalog.

CENTRALNA KATALOGIZACIJA

Razpošiljanje listkov: Od 31. marca do 17. junija je bilo tiskanih 279 listkov. Serije so bile odposlane 31. 3., 14.28. 4., 14.28. 5. in 17. 6. 1969.

P o p r a v k i :

1. Listek številka 172/69 A-68 HOCHNER Aaron Edward.
Dodan še v set Š in je dobil dodatni serijski znak Š-100.
2. Listek številka 169/69 A-65 BÖLL Heinrich.
Dodan še v set Š in je dobil dodatni serijski znak Š-101.
3. Listek številka 212/69 A-88 ZWEIG Štefan.
Dodan še v set Š in je dobil dodatni serijski znak Š-99.
4. Listek številka 281/69 KUMAR Adrijan.
Tiskan že v letu 1968 pod številko B 101/68. Po pomoti ponovljen. MS. listka ne bo zaračunala.
5. Listek številka 330/69 A-159 Š-119 MAYNE William
V zadnji vrsti je pri zbirki (Knjižnica Sinjega galeba. 136.) popraviti besedo "sinjega" v "Sinjega".
6. Listek številka 386/69 A-181 Š-129 PREŽIHOV Voranc
Listek je bil ponovno tiskan in ga zamenjajte.
7. Listek številka 443/69 A-209 STRNAD Janez
Pomotoma v seriji A namesto v seriji Š. Dodan serijski znak Š-172.
8. Listek številka 461/69 BLEJEC Marijan
Pri tiskanju je nastala napaka pri drugem klasifikatorju. Pravilno: 634.0 : 311.1 (075.8)
9. Listek številka 490/69 A-245 Š-175 PAVČEK Tone
Pomota v impresumu. Pravilno: (v Ljubljani, Mladinska knjiga /1969/.)
10. Listek številka 493/69 A-248 Š-178 DEFOE Daniel
Napaka pri prvem klasifikatorju. Pravilno: 820 (024.7)
-311.3

Nekaj listkov je bilo pomotoma napačno oštevilčenih. Teh listkov ne bomo popravili.

STROKOVNI IZPITI

Narodna in univerzitetna knjižnica je doslej razpisovala vsako leto dvakrat strokovne izpite za bibliotečne delavce in sicer v pomladanskem in jesenskem roku.

Marca 1969 je bil izdan nov pravilnik o pridobivanju strokovnih kvalifikacij bibliotekarske stroke. V poglavju IV. (Opravljanje strokovnega izpita, 1.) Priglasitev k strokovnemu izpitu) je določeno, da se kandidat prikladi za strokovni izpit dva meseca pred potekom pripravniške dobe.

To pomeni, da bo v bodoče komisija za priznanje kvalifikacij bibliotekarske stroke razpisovala izpite na podlagi prošenj, prispelih do izpitnega roka. Tako se bomo izognili organiziranju izpitov z malo ali preveč kandidati.

Za letošnji junijski rok sta se prikladila le dva kandidata. Zaradi tega je komisija sklenila, da junijski izpiti odpadejo, jesenski pa bodo v mesecu oktobru. Tečaj za bibliotečne delavce, ki bodo v jeseni opravljali strokovni izpit, pa bo septembra. Razpis za tečaj bo pravočasno objavljen v dnevnem tisku.

KARTOTEKA KNJIŽNIC

V prvi številki "Obvestil" smo prosili občinske matične knjižnice, naj do konca marca 1969 uredijo kartoteko knjižnic v svojih občinah in kopije kartotek pošljejo republiški matični službi.

Ker akcija za ureditev enotne kartoteke knjižnic v republiškem in občinskem merilu poteka že skoraj eno leto in še vedno ni končana, je nujno, da knjižnice, ki popisa niso izvedle, to takoj storijo.

Vsaka matična knjižnica, ki hoče opravljati svojo funkcijo v skladu z imenovanjem, je dolžna delovati tudi v tej smeri. Lahko rečemo, da vrsta občinskih matičnih knjižnic ne opravlja svoje dolžnosti in da so do mnogih skupnih akcij skrajno pasivne. Republiška matična služba mora na žalost ugotoviti, da je takšnih knjižnic v Sloveniji vse preveč. Malo je knjižnic, ki bi za svoje nedelo lahko navedle objektivne razloge. Največkrat se naši knjižničarski kadri zapirajo v svoje knjižnice, pasivni do okolja in do javnega mnenja, in ni čudno, če se modernizacija knjižničarstva tako s težavo uveljavlja. Za neuspehe iščemo krivdo kjerkoli, le svojega dela ne znamo kritično pregledati.

Ne moremo mimo dejstva, da so dogovori med knjižnicami skrajno težko izvedljivi in da porabimo ogromno časa za

prošnje in opozarjanja, za izvajanje programa, ki so ga knjižnice dolžne opravljati po zakonu.

Knjižnice ponovno prosimo, da akcijo za ureditev kartoteke knjižnic čimprej zaključijo in pošljejo kopije kartotek republiški matični službi.

O d g o v a r j a m o

Iz občinske knjižnice Ormož nam je tov. Nežka Vaupotič poslala dopis:

"Ker pravkar popisujem šolske in druge knjižnice, bi rada vedela, kako naj izpolnim kartoteko, če je knjižnica oziroma šola matična. Izdatke za knjige knjižijo vse šole skupaj, imajo skupno statistiko ali pa je sploh ni. Ali naj v takem primeru izpolnim kartoteko za vsako šolo posebej ali pa skupaj. Prosim za odgovor, kako delajo drugod.

O d g o v a r j a m o : Šolske knjižnice v okviru matičnih šol obravnavamo različno. Če ima matična šola skupna sredstva za nakup knjig in knjige tudi sama nabavlja, strokovno opremlja (vsaj vpisuje v eno inventarno knjigo) in vodi skupno statistiko, se izpolni kartoteka kot za centralno šolsko knjižnico z več oddelki.

Če pa matična šola daje sredstva posameznim šolam, da si same nabavljajo literaturo, in si same strokovno urejajo knjižni fond, neodvisno od matične šole ali knjižnice, se kartoteka izpolnjuje samostojno za vsako tako šolsko knjižnico.

Mnenja smo, da je treba ob popisu knjižnic začeti še marsikaj urejati, npr. status knjižnic oziroma strokovno ureditev. Občinske matične knjižnice posvečajo veliko premalo pozornosti urejanju knjižnic v občini. Kartoteka knjižnic bo gotovo pokazala vrsto problemov, ki jih bo treba v prihodnjih letih rešiti.

Upravnica občinske matične knjižnice Piran Marija Lenassi nam je poslala dopis z naslednjo vsebino:

"V Uradnem listu SRS št.11/1969 je izšel zakon o revalorizaciji osnovnih sredstev in zakon o stopnjah amortizacije.

Pri tem pa ni razčiščeno vprašanje ali so knjige v knjižnici osnovno ali obratno sredstvo. Položaj je vsled neenotnega kriterija sedaj tak, da imajo nekateri knjige za osnovno sredstvo, drugi pa za obratno sredstvo. Taka neenotnost vlada tudi pri SDK. Knjižnice, ki imajo knjižni sklad knjižen kot drobni inventar (torej kot obratno sredstvo), pri nakupu običajno takoj odpišejo določen

del vrednosti (tudi do 50 %), ter odpis prenesejo na stroške, kar je na vsak način prevelika obremenitev knjižnega proračuna, posebno še, ker morajo od tega plačati tudi prispevek za Skopje. To stališče zagovarja tudi Združenje knjigovodij Slovenije, je pa po našem mnenju napačno.

Z zakonom o stopnjah amortizacije osnovnih sredstev delovnih organizacij določenih področij (U.L.SRS 11/69) je določeno, da se od 1.1.1969 dalje obračunava amortizacija po stopnjah, predpisanih z zakonom o stopnjah amortizacije osnovnih sredstev delovnih organizacij (U.L.SFRJ št.52/66). V tem zakonu sicer knjižnice niso navedene, vendar bi jih bilo mogoče uvrstiti pod skupino III.: Splošna oprema, točka 68, kjer je predpisana amortizacijska stopnja 10 %.

Po našem mnenju so knjige osnovno sredstvo, kljub temu da je njihova vrednost manjša od Mdin 1.000.-, ter jih je upoštevati kot ostale umetniške stvaritve, ki jim je vrednost stalna. Ne sme nas motiti, da se v ljudskih knjižnicah zaračunava izposojnina, ki pa je skoraj že simbolična zaradi velikega porasta cen novim knjigam. K temu nas navaja tudi člen 9. zakona o revalorizaciji, saj ima knjige v knjižnicah za osnovno sredstvo, ki ga ni treba valorizirati.

Zaradi tega menimo, da se od knjig tudi ne obračunava in plačuje amortizacija, ravno tako se ne izvršujejo vsakoletni odpisi oz. popravki vrednosti. Tako je bilo že pred časom predpisano, vendar ne moremo ugotoviti, če je ta predpis še v veljavi.

Ker je praksa zelo različna, prosimo za načelno rešitev tega vprašanja in za tolmačenje. Mislimo, da bi bilo prav, če bi tolmačenje tudi objavili v biltnu, na vsak način pa čimprej, ker je rok za valorizacijo in obračun amortizacije 30.6.1969.

O d g o v a r j a m o : Menimo, da je z novimi predpisi končno pojasnjeno vprašanje, ali spada knjižno gradivo v osnovna ali obratna sredstva. Tako iz Zakona o revalorizaciji kot iz Priročnika za revalorizacijo sredstev pri določenih zavodih (Ljubljana, Združenje knjigovodij Slovenije 1969) je razvidno, da je knjiga v javnih knjižnicah osnovno sredstvo, ki ga ni treba revalorizirati. Torej je Združenje knjigovodij Slovenije odstopilo od prejšnjega stališča.

Strokovnjaki Republiškega sekretariata za proračun pa so nam na naše vprašanje o stopnji amortizacije tolmačili, da se bo amortizacija osnovnih sredstev, v našem primeru knjižnega gradiva, obračunavala po skupini III - Splošna oprema, tč.68.

Glede na to, da problemi v zvezi z obračunavanjem amortizacije še niso popolnoma jasni, bomo v naših Obvestilih tudi naprej obveščali o dopolnitvah, ki jih bodo posredovali republiški forumi.

Izdaja: Narodna in univerzitetna knjižnica,
Ljubljana, Turjaška 1
tel. 23-197/98 int.008, p.p.259